

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Canon XXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

17 Denique non aduersantur assuetæ literæ ejusdem Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium committentis receptionem Puellarum Educandarum ad placitum Monialium; Quoniam cum versemur non in simplici Monasterio pollente libera, & affrænata facultate recipiendi Puellas, quas voluerit, sed bene quidem in Monasterio, dotato, & constructo impensis Nobilium, & pro Puellis Nobilibus, ac Patritiis peculiariter destinato, in isto casu verbum *ad Libitum*, seu *ad Placitum* importat arbitrium boni viri regulandum à sua causa iusta, & rationabili, ut plerique firmant graves Doctores, inter quos *Abbas in cap. cum venissent num. 5. de constit. Alex. conf. 214. num. 3. lib. 6. Corneu. conf. 173. num. 5. volum. 3. Barbof. clausul. 3. num. 8. claus. 6.*

num. 3. Gratian. cap. 755. num. 5. & in terminis ubi sit data facultas liberè nominandi, seu eligendi, quemquis sibi placuerit, quòd debeat se regulare iusta, & rationabili causa, ita ut electio, & nominatio de inhabili sustineri minimè possit, secluso, & reprobato habili, & idoneo, optimè tuetur idem Gratian. cap. 758. num. 23. & seqq.

18 Et ita obtinui ab eadem Sac. Congregatione Episcoporum, & regularium, quæ die 18. Decembris 1716. non obstantibus rationibus per Dominum meum Advocatum Pitonium superius in contrarium expositis definivit -- *Recusationem Puellæ Mazza fuisse irrationabilem, & ad mentem -- quæ fuit -- ut scribatur Archiepiscopo, ut Puellæ Nobiles Salernitana habentes requisita præferantur exteris.*

C A N O N X X I X

INNOCENTIUS III. Rothomagen. Archiepiscopo.

PER nostras postulasti literas edoceri utrum Clericus aliquis ad vacantem Ecclesiam, in qua jus obtinet patronatus, se ipsum, si idoneus est valeat præsentare. Cum igitur nullus se ingerere debeat Ecclesiasticæ prælationis officiis; Inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod nullus se possit ad Personatum alicujus Ecclesiæ præsentare, quantumcumque idoneus sit, & quibuscumque studiis meritis adjuvetur.

C O M M E N T A R I U M

EX hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine il 26. sequens deducitur conclusio.

PATRONUS NON POTEST SE IPSUM PRÆSENTARE AD BENEFICIUM, SEU ECCLESIAM VACANTEM.

Ratio hujus conclusionis est, quia nemo debet se ingerere officio Ecclesiasticæ Prælationis, & quia Patronus cum debeat præsentare idoneum, si se ipsum præsentaret, se ipsum laudaret, ac proinde tamquam ambitiosus esset repellendus à Beneficio; Et quia debet dari distinctio inter Præsentantem, & Præsentatum. Ita *Innocent. Abbas, Anania, Burr., Barbosa, Gonzal. hic, Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quæst. 8. art. 1. num. 5. Vivian. eodem tractat. par. 2. lib. 6. c. 9. num. 1. Ventrigl. in prax. de jurepat. annot. 1. §. 3. num. 66. Pignattell. consult. 54. num. 29. tom. 10. Ruben. de testam. cap. 76. num. 235. & 253. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. de bonis Cleric. §. 11. num. 23. Afolin. resol. 58. num. 69. Card. de Luc. de jurepat. disc. 31. num. 5. Rot. decis. 599. num. 11. par. 4. tom. 3. & decis. 430. n. 38. par. 9. tom. 2. rec.*

3 Hoc idem probatur etiam ex *Textu in cap. cum ad nostram de instit. ubi statuitur, quod is,*

is, ad quem spectat collatio Dignitatum se ipsum instituere non possit ibi -- Cum ad nostram, & infra: Illud autem volumus vos ignorare, quod postquam M. fuit Abbas effectus custodiam de jure non potuit obtinere, quia cum ratione Abbatia ad ipsum pertineat donatio tam custodie, quam aliarum Dignitatum, ac etiam Præbendarum in Ecclesia Pairinen. custodiam ipsam recipere non potuit à se ipso, cum inter dantem, & recipientem debeat esse distinctio personalis.

Quoad hanc conclusionem sequentes proponuntur Casus.

ARGUMENTUM.

Patronus an possit nominare se ipsum ad Cappellaniam merè laicalem?

SUMMARIUM.

- 1 Patronus potest consentire collationi Beneficii sibi factæ ab Episcopo, & presentationi sibi factæ ab aliis Compatronis non verò se ipsum ad illud presentare. Limita, ut num. 4.
- 2 Procurator constitutus à Patrono non potest hunc presentare.
- 3 Patronus potest se ipsum nominare ad Cappellaniam merè laicalem.
- 4 Patronus, cui competat jus patronatus passivum si sit unicus potest se ipsum presentare ad beneficium Ecclesiasticum.

CASUS I.

Iussit quidam Testator erigi de propriis bonis Cappellaniam merè laicalem in juncto onere Cappellano celebrandi, aut celebrari faciendi nonnullas Missas in certo Altari, ac reservato jure nominandi Cappellani favorem suorum hæredum; Defuncto ultimo Cappellano; Hæres ejusdem Testatoris nominavit se ipsum ad dictam Cappellaniam. Quæritur an hujusmodi nominatio sustineatur?

- 1 Cui quæstioni negativè respondendum videtur; Licet enim Patronus possit consentire collationi beneficii, aut Cappellaniæ sibi factæ ab Episcopo, ac etiam consentire presentationi sibi factæ ab aliis compatronis, qui consensus auget numerum præsentantium ea ratione quia consentiendo dictæ collationi, aut præsentationi non facit contra præsentem Canonem, dum hujusmodi collatio, aut præsentatio non haberet originem ab ipso Patrono, nec ipse in hoc Casu diceretur se ingerere Ecclesiasticæ Prælationis Officio, ut docent *Abb. num. 3. Burr. Gonzal.*

num. 2. hic Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quæst. 7. & 8. art. 4. Ventrigl. in præx. de jurepat. annot. 1. §. 3. num. 67. Vivian. eodem tract. lib. 6. cap. 9. num. 16. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. de bonis Cleric. §. 11. num. 26. Actolin. resol. 58. num. 71. Tamen non potest se nominare, & præsentare ad Beneficium, seu Cappellaniam, juxta expressam dispositionem hujus Canonis;

2 Immo nec Procurator ab eo constitutus potest illum præsentare, quia sic Patronus diceretur præsentare se ipsum, ita dictante illo principio, qui per alium facit, per se ipsum facere videtur. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. qu. 8. art. 9. Barbof. hic nu. 3. Vivian. eodem tract. lib. 6. cap. 9. num. 17. Carem. resol. 10. n. 8.

- 3 At hoc non obstante contrarium verius de jure procedit; non agit enim de Cappellania Ecclesiastica, & erecta auctoritate Episcopi, sed agit de Cappellania merè laicali; seu legato Missarum; unde poterit Patronus se ipsum ad illam nominare, imò sibi eam conferre, absque ulla ambitionis nota, cum nihil sit, quod hoc prohibeat, dum Canon iste loquens de beneficiis Ecclesiasticis; extendi non debet ad hujusmodi Cappellanas merè laicales. Rot. in Senogallien. Cappellaniæ 16. Aprilis 1696. S. Etenim coram bo. mem. Molines, & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Auximana Cappellaniarum 16. Decembris 1702. ubi propositis dubiis. Primò -- An dictæ Cappellaniæ reputari debeant ad instar hæreditatis merè prophanæ, sintque ita laicales, ut ad illas nominari possint etiam laici, Mulieres, & Pueri -- Secundò -- An successores hæredum, & habentes facultatem nominandi Cappellanos possint nominare se ipsos -- responsum fuit ad primum -- Affirmativè quoad primam partem, & Negativè quoad secundam -- Ad secundum -- Affirmativè --

- Ea verò superius in contrarium allata militant in Beneficiis, seu Cappellaniis Ecclesiasticis; & quidem militant in his Cappellaniis, respectu quarum Patronus habeat

habeat solum juspatronatus activum, etenim si Patronus respectu illarum habeat etiam juspatronatus passivum, & sit unicus poterit ad illas seipsum validè præsentare; quia præsentatio hæc non diceretur haberi originem à se ipso, sed ab ipso met Fundatore, qui eum ad illas vocavit. *Mans. consultat. 109. num. 15. tom. 2.*

ARGUMENTUM.

An Patronus possit præsentare se ipsum per viam precum ad Beneficium Ecclesiasticum?

SUMMARIUM.

- 1 An præsentare se ipsum per viam precum sit simoniacum, & num. 3.
- 2 Patronus potest præsentare se ipsum per viam precum; imò & ejus Procurator potest illum ita præsentare.

CASUS II.

QUæro in hoc Casu an Patronus præsentare possit se ipsum per viam precum ad Beneficium Ecclesiasticum.

- 1 Videtur dicendum, quòd non possit Patronus per viam precum præsentare se ipsum ad Beneficium Ecclesiasticum, seu supplicare Episcopum ut sibi conferat beneficium; hoc enim esset committere simoniam, & conferre aliquid spirituale pro temporali, nimirum beneficium intuitu precum, quod dici non potest, ut innuere videtur *Glossa in cap. tuam de etat. & qualit. verb. nullum prorsus ibi -- Non enim preces carnales debet respicere qui est Ordinator, sed tantum merita, & providentiam ordinandi; & ideo nota quòd cum quis eligitur, vel ordinatur, aut suis precibus intervenientibus, aut alienis; Si*

suis, dicunt quidam, & Hugo cum eis, quòd quantumcumque sit idoneus simonia committitur --

- 2 Verum hoc non obstante censeo Patronum, qui vellet suum de Jurepatronatus adipisci Beneficium, posse procedere per viam deprecationis, & supplicationis factæ Episcopo ut sibi conferat Beneficium. *Abb. num. 2. Gonzal. num. 2. Barbosa. num. 5. hic Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quest. 8. art. 3. Rot. decis. 20. nu. 3. coram Celso, & decis. 363. num. 10. par. 9. & decis. 141. num. 5. par. 14. rec. Tondut. quest. benef. par. 2. cap. 4. §. 9. n. 29. tom. 1. Rot. in Derthonen. Beneficii S. Catharinæ 2. Aprilis 1708. §. Juspatronatus coram Polignac. & in Majoricen. Beneficii 1. Febr. 1709. §. Nullimodè adversante cor. R. P. D. Falconerio, & in Granaten. Cappellaniæ 27. Novembris 1713. §. Ea vivissima cor. eodem, imò & ejus Procurator potest præsentare Patronum per viam precum, ut fuit resolutum à Sac. Congregatione Concilii in Faventina præsentationis 10. Junii 1679. quo casu potest Ordinarius illum gratificando admittere; sed tamen ad id non tenetur ex debito. *Rot. dec. 430. n. 40. par. 9. tom. 2. rec.**

- 3 Nec ex hoc committitur ulla simonia, quia non præsumitur Episcopus in conferendo beneficium Patrono supplicanti pro se ipso se movere ex ejus precibus, sed potius se movere ob uniformandum se præsumptæ menti fundatoris, qui sicuti præ aliis ipsum Patronum prædilexit in reservatione juspatronatus activi, ita justum, & congruum est, quòd Episcopus gratificet eundem Patronum, illumque aliis præferat in collatione beneficii, quando ipse Patronus non explet formalem præsentationem favore alterius, sed supplicat pro se ipso, juxta superius firmata *Can. IX. X. XI. Cas. VIII. n. 8.*